VUOKRALAISET

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto

Asia: HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Anne Viita

toiminnanjohtaja

Vuokralaiset ry

•1 päätoiminen työntekijä (osa-aikaisesti lomautettuna 1.10.–31.12.2025, työpanos 2 päivää/viikko)
•3 osa-aikaista lakineuvojaa (2 päivää/viikko, 5,5 h/päivä)

•Valtakunnallinen vuokralaisten ja asumisoikeusasukkaiden edunvalvontajärjestö

•Toiminta: neuvonta, edunvalvonta, koulutus, vaikuttaminen
•www.vuokralaiset.fi

Kohtuuhintainen asuntotuotanto:

Markkinaehtoinen tuotanto ei vastaa paikallisiin tarpeisiin

Valtion tukema tuotanto välttämätöntä (esim. opiskelijat, työntekijät, Rovaniemi)

Korkotukilainojen ja -valtuuksien riittävyys keskeistä

VAR:n lakkauttaminen uhkaa ARA-tuotannon jatkuvuutta ja osaamista

VAR lakkauttaminen:

VAR on ollut keskeinen väline pitkäjänteisessä ja asiantuntevassa asuntopolitiikassa

Lakkauttaminen uhkaa ARA-tuotannon jatkuvuutta ja osaamista

Tukien vähentäminen vaikeuttaa segregaation hallintaa ja pienituloisten asuttamista

Tukien käsittely voi viivästyä ja vuokralaisten asema heikentyä

VAR lakkauttaminen:

” Eduskunnan apulaisoikeusasiamies **Maija Sakslin** pitää valtion asuntorahaston lakkauttamista ongelmallisena perusoikeuksien näkökulmasta.”

Korkotukivaltuuksista:

Vuoden 2026 budjetissa esitetään 1,135 mrd € korkotukivaltuuksia.

Tukee erityisryhmiä kuten pitkäaikaisasunnottomat ja vammaiset.

Vuodelle suunniteltu 2027 pienentäminen johtaa vuokramarkkinoiden epävakauteen ja asumiskustannusten nousuun.

Korkotukivaltuuksista:

Lainojen tilastokäsittelyn muutokset ovat kasvattaneet valtion velkaa, mikä on lisännyt painetta vähentää takauksia ja vaarantaa asuntotuotannon jatkuvuuden

Korkotukilainat ovat kiinteistövakuudella turvattuja yli 1,3-kertaisesti; tilastollista käsittelytapaa tulisi arvioida uudelleen, jotta asuntotarjonta voidaan turvata.

Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen:

Budjetissa varattu 4,65 M€ pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen.

Tavoitetta tulisi muotoilla kunnianhimoisemmin: asunnottomuuden poistaminen kokonaan ja **lisätä** varoja tähän.

Tarvitaan ennaltaehkäisyä, tukipalveluita ja kohtuuhintaista asuntotuotantoa
Erityisesti kaupunkiseuduilla tarvitaan valtion ja kuntien yhteistyötä

:

Asumisneuvonta ja häätömäärien kehitys:

Budjetissa varattu 2 M€ asumisneuvontaan –> riittämätön

Häätöjen määrä kasvaa, neuvonnan tarve lisääntyy

Neuvonta ehkäisee asunnottomuutta ja tukee asukkaita kriisitilanteissa

Tarvitaan lisärahoitusta ja yhteistyötä järjestöjen kanssa

Valtion tukemien asuntojen kohdentaminen:

Tulorajojen käyttöönotto valtion tukemissa vuokra-asunnoissa ei edistä tehokasta kohdentamista pienituloisille, vähävaraisille tai erityisryhmille. Tulorajat lisäävät segregaatiota ja leimaavat asuinalueita, mikä heikentää yhteisöllisyyttä ja asumisen monimuotoisuutta. Kohdentamista tulee kehittää muilla keinoin, kuten parantamalla hakuprosessien avoimuutta ja tukemalla asukkaiden palveluohjausta – ei rajaamalla ihmisiä tulojen perusteella.

Toimet segregaation ehkäisemiseksi:

Asumisoikeustuotannon jatkaminen -> vastannut hyvin segregaation hallintaan kunnissa.

Mahdollistanut perheille asumisen alueilla, joissa vuokra-asuntoja ei ole tai omistusasuminen on liian kallista.

Käynnistysavustus toisi volyymia aloituksiin – aloitusmäärät romahtaneet vuoden 2025 aikana.

Segregaation ehkäisy edellyttää riittäviä tukia ja valtion aktiivista roolia erityisesti kasvukeskuksissa.

•. Kasvu on ollut erityisen voimakasta Helsingissä (+188 % kymmenessä vuodessa), Vantaalla (+180 %) ja Jyväskylässä

Häätöjen määrät Suomessa (2022–2025) 1/2:

•

2022: Häätöjen määrä pysyi melko tasaisena, mutta vuoden aikana alkoi näkyä selkeää kasvua.

•**2023:** Ulosottolaitoksen mukaan Suomessa toimeenpantiin noin 4 900 häätöä, mikä oli noin 13 % enemmän kuin edellisvuonna.

•**2024:** Häätöjen määrä kasvoi edelleen. Ulosottoon tuli vireille 8 383 häätöä, mikä on 35 % enemmän kuin vuonna 2021

•. Kasvu on ollut erityisen voimakasta Helsingissä (+188 % kymmenessä vuodessa), Vantaalla (+180 %) ja Jyväskylässä

Häätöjen määrät Suomessa (2022–2025) 2/2:

2025 (ennuste): Ympäristöministeriön raportin mukaan kasvu jatkuu, ja erityisesti suurimmissa kaupungeissa häätöjen määrä on noussut keskimäärin 80 % viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2024 vireille tulleiden häätöjen määrä oli 35 % suurempi kuin vuonna 2021, joten trendi on selvästi nouseva myös vuodelle 2025.

Järjestöjen määrärahat:

Järjestöt tarjoavat asumiseen liittyvää neuvontaa, edunvalvontaa ja koulutusta. Uudistettu laki asuinhuoneiston vuokrauksesta astunee voimaan vuonna 2026 ja tiedottamisen tarve on suuri,

Valtionavustukset turvaavat palveluiden saatavuuden ja vaikuttavuuden

Viestintämme tavoittaa pienituloiset ryhmät kustannustehokkaasti

Määrärahojen turvaaminen on investointi sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja määrärahan tasoa on nostettava vuoden 2022 tasoon.